

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Giltig från: 2026-05-05

Innehållsansvar: Afshin Shahnava, (afssh), Överläkare

Giltig till: 2028-05-04

Granskad av: Eva-Marie Boman, (evmsv), Verksamhetschef

Godkänd av: Jerker Nilson, (jern1), Chefläkare

Splenektomi

– vaccination av vuxna patienter, SÄS

Sammanfattning

Beskrivning av vaccination, information och dokumentation vid Splenektomi – standardförfarande.

Förändringar sedan föregående version

Pneumokockvaccinet har uppdaterats och ett av meningokockvaccinen har tagits bort eftersom det inte längre tillhandahålls. Länkar har korrigerats.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Förändringar sedan föregående version	1
Förutsättningar	2
Aktuella vacciner	2
Vaccinationsintervall	2
Genomförande	2
Pneumokockvaccin	2
Meningokockvaccin	3
Grundvaccination	3
Boostervaccination till patienter upp till och med 25 års ålder	3
Vaccin mot säsongsinfluensa	3
Sammanfattande rekommendationer för vuxna efter splenektomi	4
Dokumentation i Melior	5
Information	5
Dokumentinformation	6
Referens- och länkförteckning	6

Bilaga

Patientinformation, [Information till dig som saknar mjälte/Splenektomi](#)

Förutsättningar

Aktuella vacciner

Som vaccination mot kapslade bakterier ges:

Pneumokocker

- A. Capvaxive[®] som är 21-valent konjugerat pneumokockvaccin (PCV21).
- B. Pneumovax[®] som är 23-valent pneumokock-polysackaridvaccin (PPV23).

Meningokocker

- A. Menveo[®] eller Nimenrix[®] (kvadrivalent vaccin mot serogrupper A,C,W-135 samt Y).
- B. Bexsero[®] (monovalent vaccin mot serogrupp B).

Säsongsinfluensa-vaccin

Tex Fluarix.

Vaccinationsintervall

Vid *akut* splenektomi bör besök 1 ligga tidigast två veckor efter operation.

Vid *planerad* splenektomi rekommenderas att vaccinationerna är genomförda helst två veckor före ingreppet.

Genomförande

Pneumokockvaccin

En dos Capvaxive[®] (PCV21).

En dos Pneumovax[®] (PPV23) ges 2 månader efter Prevenar20[®].

Revaccinationer/boostingar mede Pneumovax[®] (PPV23) vart 5:e år därefter.

Vid tidigare pneumokockvaccination, använd nedanstående tabell för optimering/boosting:

Vaccinationsstatus	Vaccin
Inte vaccinerad med pneumokockvaccin eller enbart PCV7/13.	En dos PCV21 och minst 8 veckor senare en dos PPV23.
Tidigare vaccinerad med PPV23 eller PCV7/13 + PPV23.	En dos PCV21 minst 1 år efter senaste dosen och en dos PPV23 minst 5 år sedan föregående dos PPV23 men tidigast 8 veckor efter PCV21.
Tidigare vaccinerad med PCV20 + PPV23.	En dos PPV23 rekommenderas vart femte år. Behovet av boosterdos med PCV är inte klarlagt.

Meningokockvaccin

Till tidigare ovaccinerad person, 25 år eller yngre, rekommenderas meningokockvaccination oavsett tid från splenektomi. Till tidigare ovaccinerad person äldre än 25 år rekommenderas vaccination i normalfallet endast om det gått mindre än 5 år sedan splenektomin.

Grundvaccination

En dos konjugerat MenACWY-vaccin (Menveo[®] eller Nimenrix[®]) samt vaccination mot MenB (2 doser Bexsero[®]).

Boostervaccination till patienter upp till och med 25 års ålder

En dos MenB (Bexsero[®]) efter 1 år och därefter vart tredje år till 26 års ålder.

En dos MenACWY (Menveo[®] eller Nimenrix[®]) efter 5 år till 26 års ålder.

OBS! Meningokockvaccination kan bli aktuell till patienter äldre än 25 år, även om längre tid än fem år förflutit efter splenektomi vid till exempel pågående utbrott, inför utlandsresa eller vid annan samtidig immunbrist.

Observera att Menveo[®] och Nimenrix[®] inte är utbytbara; vid grundvaccination (dos 1 och 2) bör man helst ge samma vaccinsort. Vid uppföljande vaccindoser vid boostering kan man eftersträva samma vaccinsort, men om det saknas används det vaccin som finns tillgängligt.

Vaccin mot säsongsinfluensa

Årlig influensavaccin inför eller under pågående influensasäsong. Syftet är att minska risken för allvarlig sekundär bakteriell pneumoni.

Sammanfattande rekommendationer för vuxna efter splenektomi

Nedanstående faktaruta sammanfattar infektionsläkarföreningens rekommendationer för vaccination av vuxna inför och efter splenektomi.

Vaccination av splenektomerade

Vaccinationen avslutas senast 14 dagar före splenektomin eller påbörjas tidigast 14 dagar efter ingreppet (AII-CIII)¹. Vid risk för fördröjd vaccination kan vaccinationen påbörjas innan patienten lämnar sjukhuset även tidigare än 14 dagar efter operationen.

Vaccin mot pneumokocker

Till tidigare ovaccinerad rekommenderas vaccination oavsett tid sedan splenektomin.

- En dos PCV21 (Capvaxive) följt av en dos PPV23 (Pneumovax) minst 8 veckor senare (BIII)
- Revaccination med en dos PPV23 vart 5:e år (CII)

Vaccin mot meningokocker

Grundvaccination Till tidigare ovaccinerad, 25 år eller yngre, rekommenderas vaccination oavsett tid från splenektomin:

- En dos konjugerat MenACWY vaccin (Menveo eller Nimenrix) samt vaccination mot MenB (2 doser Bexsero) (CIII)

Till tidigare ovaccinerad äldre än 25 år rekommenderas vaccination enligt ovan i normalfallet endast om det gått mindre än 5 år sedan splenektomin.

Boostervaccination

Patienter upp till och med 25 års ålder:

- boostervaccination med en dos MenB efter 1 år och därefter vart tredje år (CIII)
- en dos MenACWY vart 5 år (CIII)

Patienter från och med 26 års ålder:

- boostervaccination med MenB eller Men ACWY är vanligen inte aktuellt (CIII)
- boostervaccination enligt ovan kan övervägas vid till exempel pågående utbrott, inför utlandsresa eller vid annan samtidig immunbrist

Vaccin mot säsongsinfluensa

- Årlig influensavaccination (CIII)

Vaccin mot Haemophilus influenzae serotyp b

- Ges inte i normalfallet (DIII)

Tabell hämtad från vårdprogrammet *Riktlinjer för vaccination av vuxna inför och efter splenektomi* på webbplatsen www.infektion.net.

Dokumentation i Melior

Gå in i *Patientbakgrund – Viktig information*. Kryssa för ”Splenektomi/nedsatt mjältnfunktion”. Fritexten ”Splenektomerad” kan vid behov ändras till ”Nedsatt mjältnfunktion”.

Information

Lämna muntlig och skriftlig information till patienten. Använd nedanstående skriftliga informationsblad.

[Information till dig som saknar mjälte/Splenektomi](#)

Understryk vikten av att söka vård tidigt vid feber eller frossa och att vaccinationerna aldrig ger ett hundra procentigt skydd.

Se även rutinen ”[Vaccination av vuxna patienter inför och efter splenektomi](#)” utarbetad av infektionskliniken, Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Dokumentinformation

För innehållet svarar

Afshin Shahnava, överläkare, HIVÖ/infektionsmottagningen, SÄS

Remissinstanser (utgåva 1)

Verksamhetschefer, SÄS

Fastställt av

Jerker Nilson, chefläkare, SÄS

Nyckelord

Splenektomi, nedsatt mjältfunktion, vaccination, immunnedsättning, mjälte, mjältoperation

Referens- och länkförteckning

1. Riktlinjer för vaccination av vuxna splenektomi. Svenska infektionsläkarföreningen (SILF), 2026-03-25.
[riktlinjer-for-vaccination-av-vuxna-infor-och-efter-splenektomi-2026-03-25.pdf](#)
2. Vaccination av vuxna patienter inför och efter splenektomi”. Rutin utarbetad av infektionskliniken, Sahlgrenska Universitetssjukhuset, september 2023.
[Vaccination av vuxna patienter inför och efter splenektomi](#)
3. Rekommendationer om förebyggande åtgärder mot invasiv meningokocksjukdom. Folkhälsomyndigheten, 2018-04-01.
[www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/941f1dd281b24e75b6e6d46d490b4d1d/rekommendationer-om-forebyggande-atgarder-mot-invasiv-meningokockinfektion.pdf](#)
4. Rekommendationer om pneumokockvaccination till riskgrupper. Folkhälsomyndigheten, uppdaterad 2026-01-09.
[Rekommendationer om pneumokockvaccination till riskgrupper — Folkhälsomyndigheten](#)

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Afshin ShahnavaZ, (afssh), Överläkare

Granskad av: Eva-Marie Boman, (evmsv), Verksamhetschef

Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Dokument-ID: SAS9642-738863596-177

Version: 10.0

Giltig från: 2026-05-05

Giltig till: 2028-05-04